

FM: Straujais pārtikas preču eksporta kāpums maijā nodrošināja pusi no kopējā eksporta pieauguma

Publicēts: 31.01.2018.

Centrālās statistikas pārvaldes dati par Latvijas preču ārējo tirdzniecību š.g. maijā liecina, ka preču eksporta pieauguma temps paātrinājies. Ja iepriekšējā mēnesī preču eksporta vērtības kāpums gada griezumā bija vien 1%, tad maijā jau 9,2%, kas ir tuvu š.g. pirmā ceturkšņa vidējam pieaugumam. Tādējādi š.g. pirmajos piecos mēnešos eksporta vērtība bija par 8,2% lielāka nekā pagājušā gada attiecīgajā periodā.

Maijā eksporta pieaugums Latvijā fiksēts visās lielākajās eksporta preču grupās, izņemot metālu un to izstrādājumu eksportu, kura vērtība samazinājās par 10,6%, salīdzinot ar pērnā gada attiecīgo mēnesi. Sevišķi būtisks eksporta kāpums fiksēts lauksaimniecības un pārtikas preču eksportā, kopumā par 25,7%. Pārtikas preču eksporta pieauguma struktūra ir daudzveidīga. Taču visstraujāk palielinājies stipro alkoholisko dzērienu eksports uz Krieviju un piena produktu eksports uz Lietuvu. Jāatzīmē, ka pārtikas eksporta kāpums maijā nodrošināja pusi no preču eksporta izaugsmes un šogad kopumā ir galvenais eksporta virzītājspēks.

Otro lielāku devumu eksporta izaugsmē maijā gada griezumā nodrošināja koksnes eksporta pieaugums par 7,0%. Koksnes eksporta dinamika šogad ir svārstīga, taču kopumā saglabājas pozitīva. Svārstīgumu koka un koka izstrādājumu eksportā ievieš sarežģījumi galvenajā šo preču noieta tirgū Lielbritānijā, jo eksporta vērtība samazinās jau sesto mēnesi pēc kārtas un maijā kritums fiksēts 16,6% apmērā. Ir pagājis gandrīz viens gads kopš Lielbritānija paziņoja par izstāšanos no ES, kā rezultātā būtiski samazinājās sterliņu mārciņas vērtība, tādējādi daļēji ietekmējot arī ārējās tirdzniecības apjomus. Zīmīgi, ka sterliņu mārciņas vērtības kritums atspoguļojies tikai koksnes eksporta kritumā, kamēr pārējo preču eksports pieaug. Pēdējā gada laikā koksnes eksports uz Lielbritāniju vidēji samazinājies par 5,2%, kamēr visu pārējo preču eksports pieaudzis vidēji par 33,2%.

Koka un koka izstrādājumu eksporta kritumu uz Lielbritāniju maijā kompensēja samērā straujš koksnes eksporta kāpums uz Zviedriju, Vācijas un Baltijas valstīm.

No pārējām preču grupām jāatzīmē noturīgais ķīmisko rūpniecības ražojumu eksporta kāpums šogad, maijā šo preču eksporta vērtība pieauga par 9,5%. Papildus tam, maijā pieauga arī elektroierīču un transporta līdzekļu eksports - attiecīgi par 17,8% un 13,0%. Taču abos gadījumos pieaugumu lielā mērā izskaidro re-eksporta apjomu kāpums, jo līdzvērtīgi pieaugumi ir fiksēti arī importa datos.

Preču importa vērtība faktiskajās cenās martā pieauga straujāk nekā eksporta vērtība, - par 12,5%. Lielāko devumu kopējā importa pieaugumā martā nodrošināja pārtikas, minerālproduktu, elektroiekārtu un metālu importa kāpums. Importam palielinoties nedaudz straujāk par eksportu, nedaudz pasliktinājās preču ārējās tirdzniecības bilance, deficītam palielinoties par 47,9 milj. eiro līdz 208,9 milj. eiro. No vienas puses, straujāks importa kāpums negatīvi ietekmē ārējās tirdzniecības bilanci. Taču, no otras puses, tas signalizē par augošu patēriņu un uzlabojumiem investīciju aktivitātē. Pēc š.g. pirmā ceturkšņa var secināt, ka būvniecības apjomi pakāpeniski pieaug, tāpēc ir likumsakarīgi, ka pieprasījums pēc tehnikas, metāliem un būvmateriāliem arī pieaug. ES fondu investīciju pieaugums š.g. otrajā pusē labvēlīgi ietekmēs gan būvniecības nozari, gan patēriņu kopumā, tādējādi sagaidāms, ka importa pieauguma tempi saglabāsies augsti arī turpmāk.

Jāatzīmē, ka arī Baltijas kaimiņvalstīs šogad vērojama līdzīga preču eksporta attīstības dinamika. Eksporta vērtība Igaunijā pirmajos piecos mēnešos palielinājās par 9,8%, kamēr Lietuvā par 16,5%. Straujāks eksporta pieaugums Lietuvā ir saistīts ar zemāku bāzi iepriekšējā gadā, jo preču eksporta vērtība bija zemāka nekā 2015.gadā, kā arī ar to, ka Lietuvas preču eksporta struktūrā nozīmīgu daļu veido naftas produkti, kuri šogad ir būtiski dārgāki nekā pērn. Kamēr Igaunijā pagājušā gadā eksporta kāpums bija nelielos plusos, bet Latvijā 2015.gada līmenī. Kopumā jāsecina, ka visas Baltijas valstīs ir uz viena augšupejoša eksporta viļņa.

<https://www.fm.gov.lv/lv/fm-straujais-partikas-precu-eksporta-kapums-maija-nodrosinaja-pusi-no-kopeja-eksporta-pieauguma>